

Tuottajaosuuskuntien asema Euroopassa

Pellervon Päivä

10.4.2013

Petri Ollila HY – Perttu Pyykkönen PTT

Esityksen teemat

- Taustalla tutkimushanke osuuskuntien roolista EU:ssa
- Yleiskuva tuottajaosuustoiminnasta Euroopassa
- Kansainvälistyminen ja sen esiin nostamat haasteet
- Jäsenten sitouttaminen ja muuttuvat roolit

Tutkimushankkeen tausta

- Taustalla paljon selvitystä ja tutkimusta tuottajien neuvotteluasemasta ruokaketjussa
 - Kaupan kasvanut markkinavoima
- EU:ssa useita prosesseja meneillään
 - High Level Forum
 - CAP-uudistus
- EU:n komissio halusi selvittää myös osuuskuntien roolin Euroopassa ja jätti tarjouspyynnön kesällä 2010
 - Copa-Cogeca
 - eRNAC
 - LEI

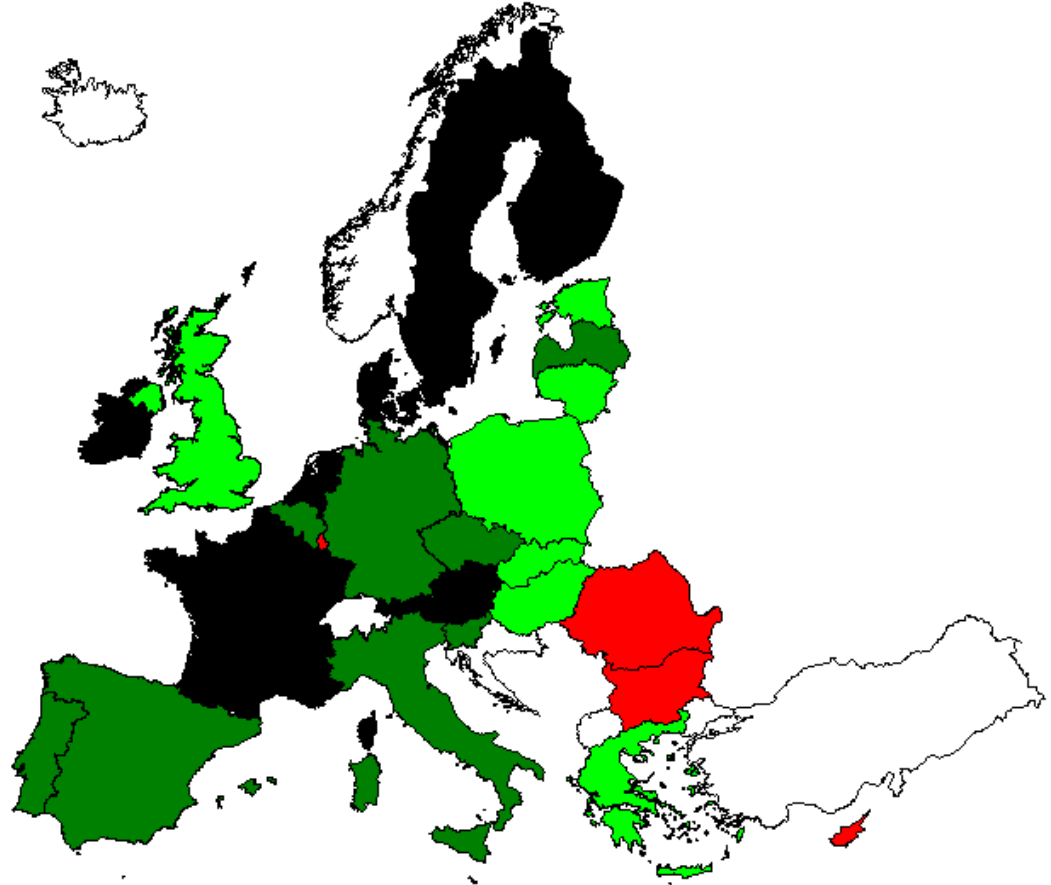
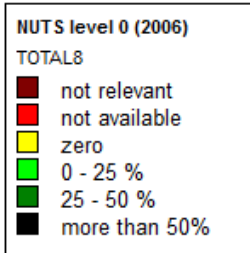
Tutkimushankkeen tausta

- Hollantilaisen WU/LEI:n koordinoima konsortio, jossa PTT/HY mukana voitti tarjouskilpailun
- Tavoitteet:
 - Selvittää osuuskuntien ja tuottajaorganisaatioiden roolia tuottajien markkinavoiman parantamiseksi
 - Tuottaa perusteellinen katsaus osuuskuntien nykytilaan ja kehitykseen kaikissa EU-maissa
 - Tarkastella taloudellisia ja verotuksellisia keinoja edistää tuottajien järjestäytymistä
 - Selvittää juridiset ml. kilpailuoikeudelliset esteet tuottajien järjestäytymiselle
- HY ja PTT
 - Suomi, Ruotsi ja Tanska
 - Sianliha ja monikansalliset
 - Yritys-caset: Valio, Sokolow, HK, maito

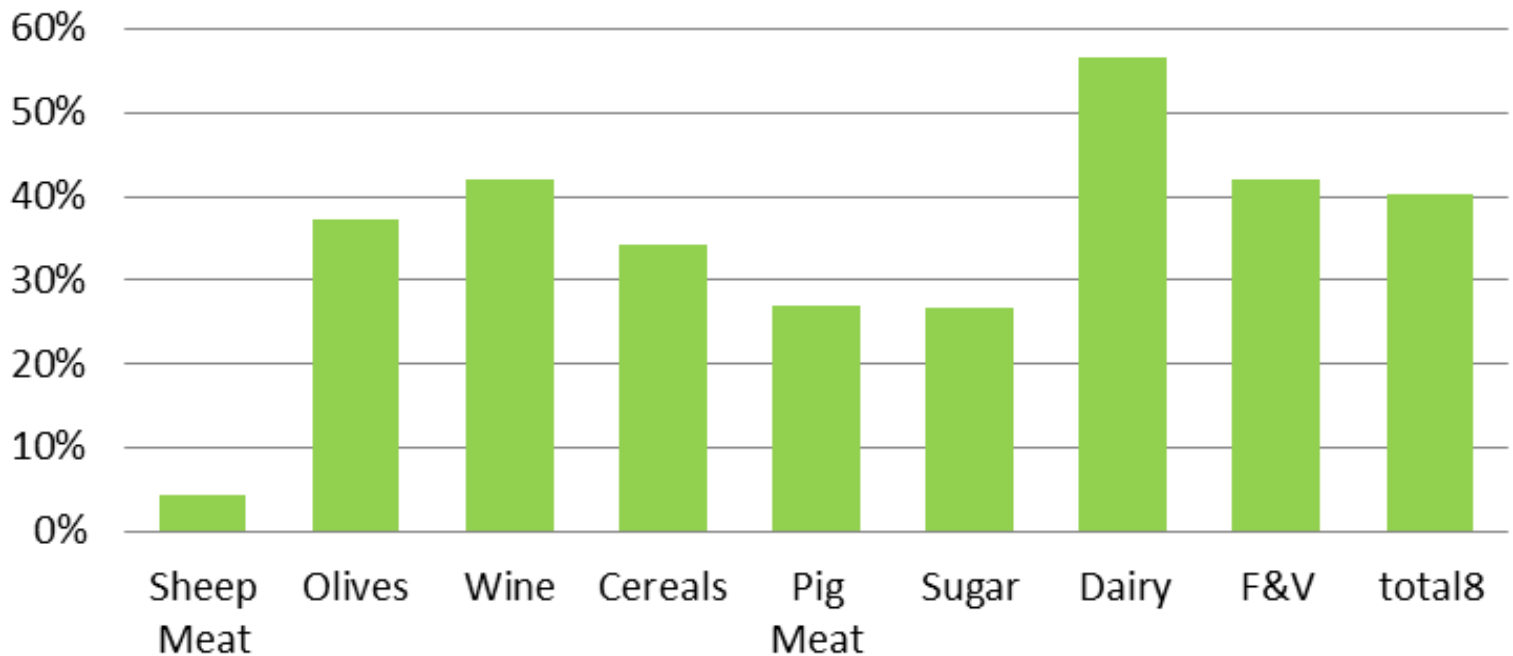
Tuottajaosuuskuntien markkinaosuudet

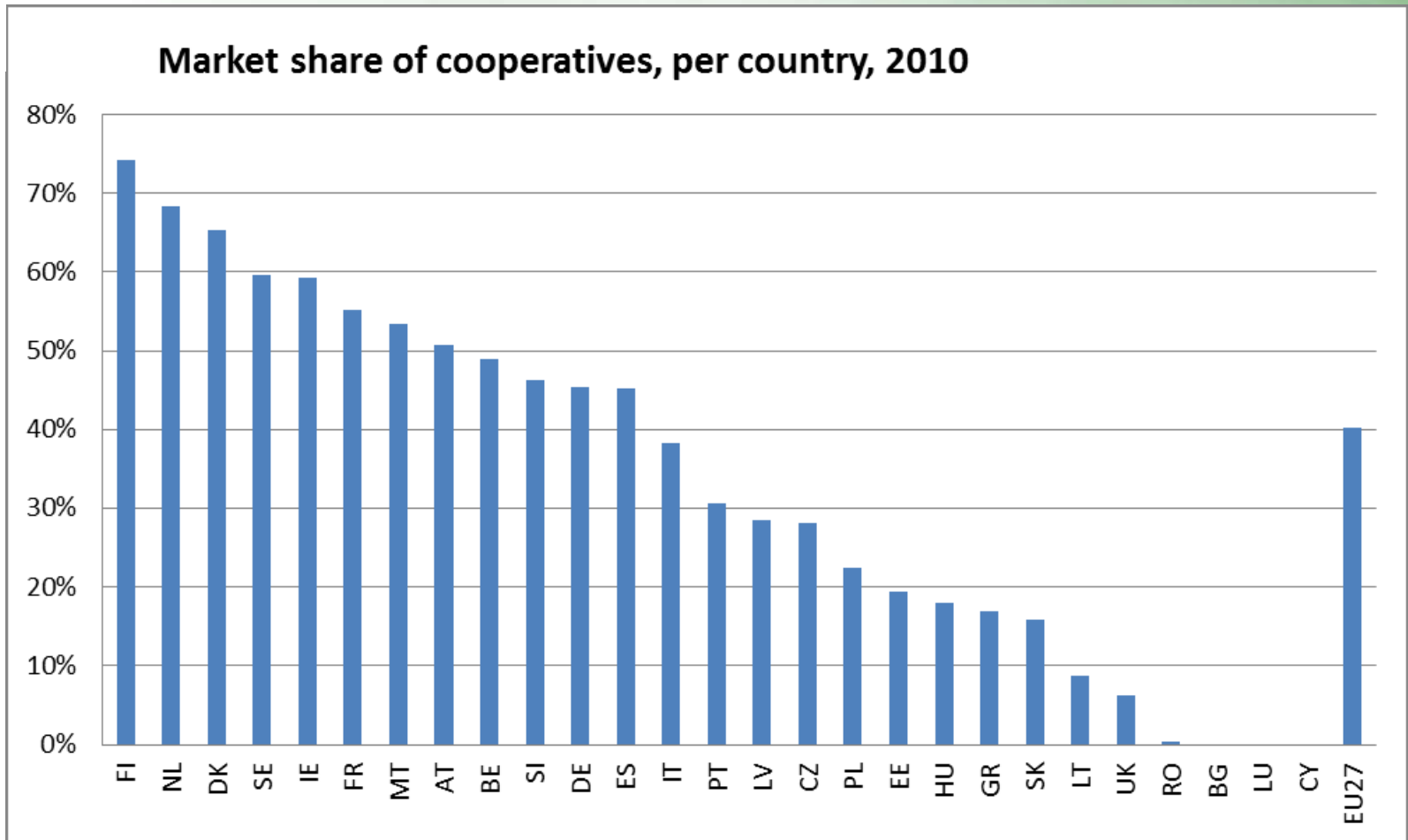
Markkinaosuudet eri sektoreilla

Market share of cooperatives, total EU, per sector, 2010

Markkinaosuudet eri maissa

Suomalaiset osuuskunnat hankkeen valossa

- Rakennemuutos: pitäjäosuuskunnista maakunnallisiksi ja maakunnallisista kansallisiksi
- Suuret suuria myös eurooppalaisessa mittakaavassa
- Hybridisoituminen eli uusien toimintamallien ja osittain osakeyhtiömuotoiseen toimintaan siirtyminen tapahtunut muuta Eurooppaa aikaisemmin

Euroopan suurimmat meijeriyritykset 2010

Pohjois-Euroopan suurimmat lihatalot 2010

Kasvu ja kansainvälistyminen

- Kytköksissä toisiinsa, koska kasvun rajat kotimaassa tulleet vastaan
- Myös ketjun muissa osissa tapahtuu keskittymistä
- Vaihtoehdot:
 - Tuotannon kasvattaminen ja viennin lisääminen
 - Investoinnit ulkomaille
 - Yritysostot
 - Fuusio toisen osuuskunnan kanssa

Monikansalliset osuuskunnat

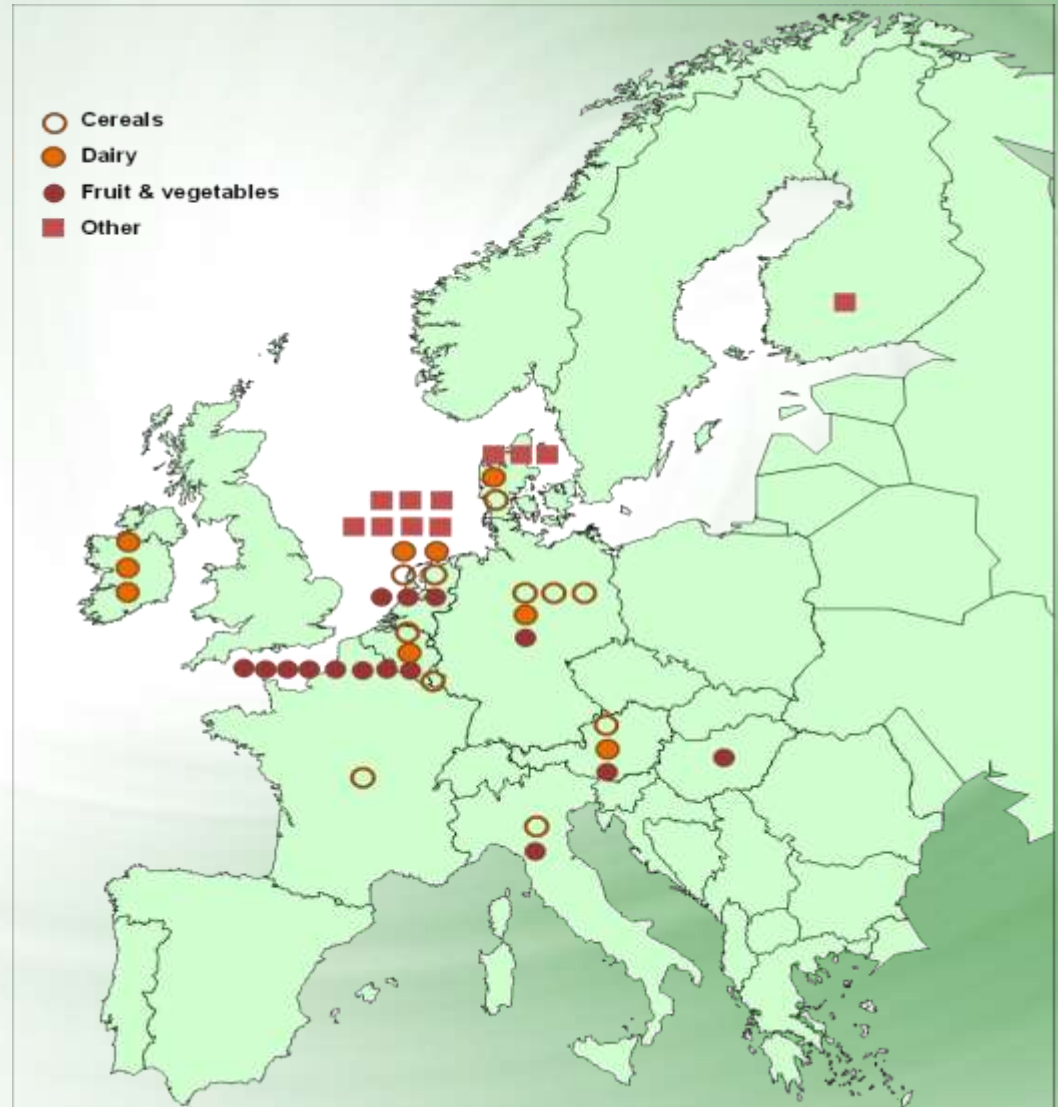

	Transnationals 1 (jäseniä jokaisessa maassa, missä tuotantoa)	Transnationals 2 (jäseniä useammassa kuin yhdessä maassa, mutta ei kaikissa, joissa tuotantoa)	International (jäseniä vain yhdessä maassa, mutta tuotantoa muuallakin)
Vilja/Panos	4	7	7
HeVi	12	3	15
Maito	6	3	8
Sokeri	2	0	3
Muut sektorit	8	1	12
Yhteensä	32	14	45

Monikansalliset osuuskunnat

Transnationaalit
osuuskunnat eri
sektoreilla
kotimaan
mukaan

Kansainvälistymisen haasteet

- Kasvun rahoitus
 - Oma vs. vieras pääoma
 - Jäsenten intressi panostaa lisää, kun maataloudenkin rakennekehitys vaatii rahaa?
 - Ulkopuoliset sijoittajat, mutta millä ehdoilla?
- Tasapaino asiakas- ja sijoittajaintressin välillä

Omistajuus
-Pääoman tuotto

Kansainvälistymisen ja osuustoiminnan haasteet

Asiakkuus
-Markkinoille pääsy

Asiakkuus
- Tuottajahinta

???

Traditionaalinen
osuuskunta

Omistajuus
- Valta/kontrolli

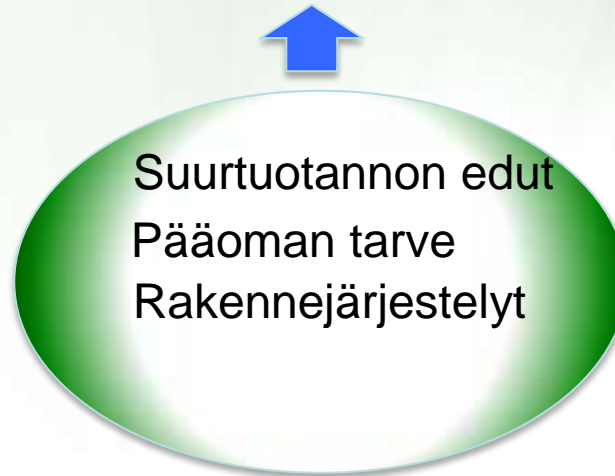

MARKKINAT

Kilpailu
Neuvotteluvoima
Kasvu

PÄÄOMA

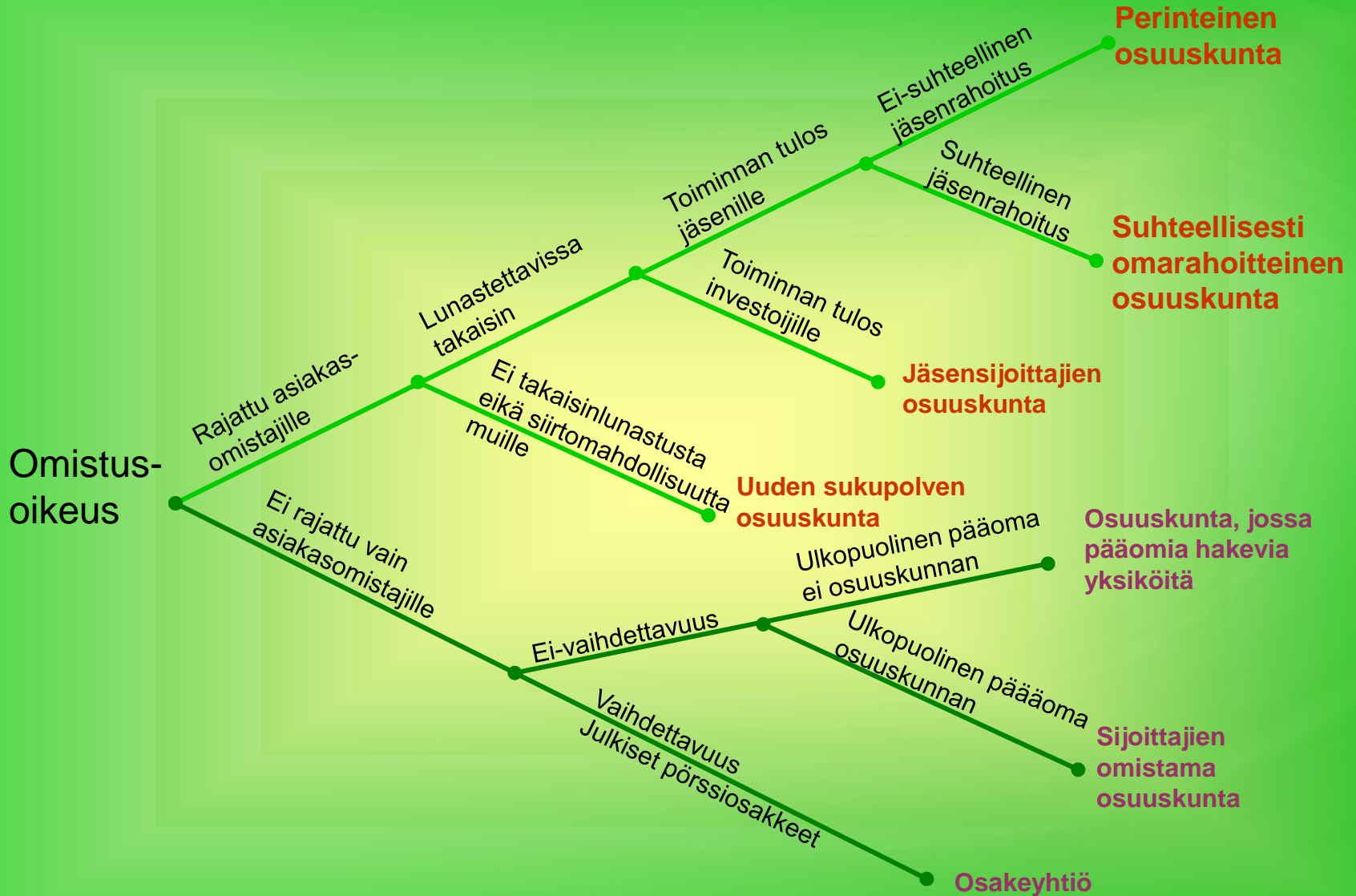
Osuuspääoma
Vieras pääoma
Ulkopuolinen po.
Jäsenpääoma

JÄSENET

Osuuskuntien omistusmuodot

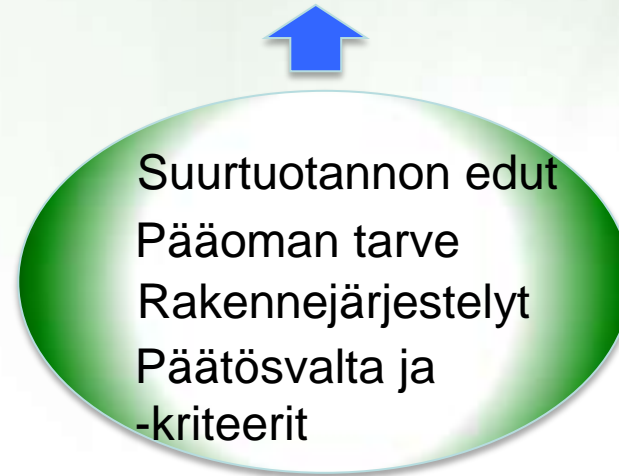

MARKKINAT

Kilpailu
Neuvotteluvoima
Kasvu

PÄÄOMA

Osuuspääoma
Vieras pääoma
Ulkopuolinen po.
Jäsenpääoma

JÄSENET

Koon Kasvu
Heterogeenisuus
Tiedon kasvu

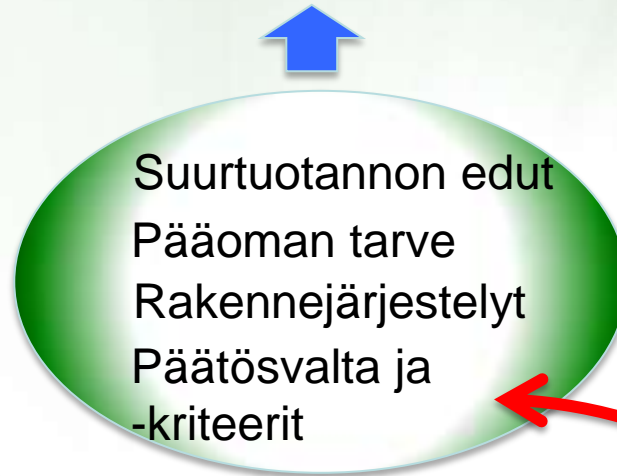

MARKKINAT

Kilpailu
Neuvotteluvoima
Kasvu

PÄÄOMA

Osuuspääoma
Vieras pääoma
Jäsenpääoma
Ulkopuolinen po.

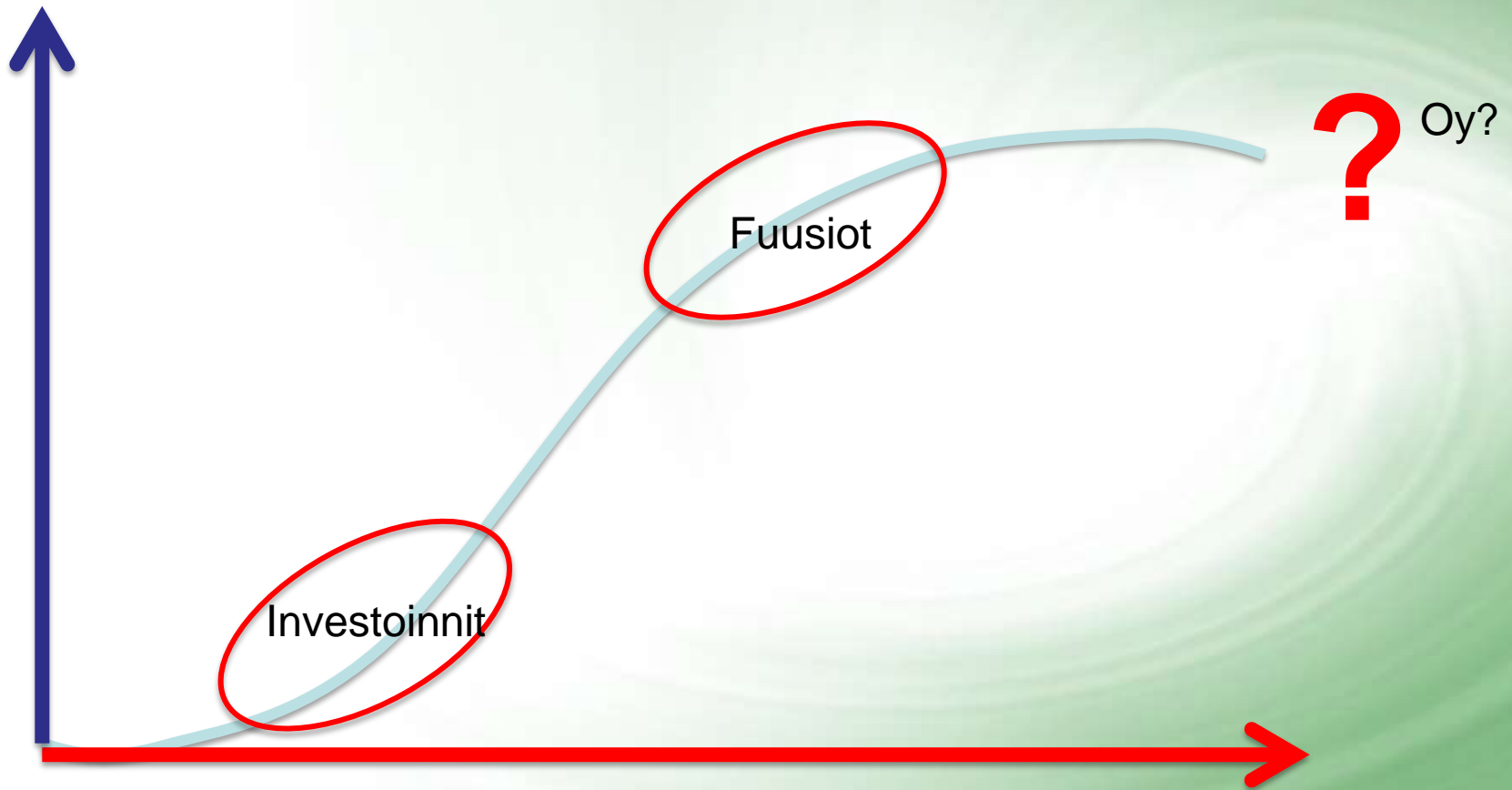

JÄSENSUHTEET

Jäsen vs. tuottaja
Jälkitili vs. pääoman korko
Asiakkuus vs. omistajuus
Elinkaari, tuottajayhdistykset

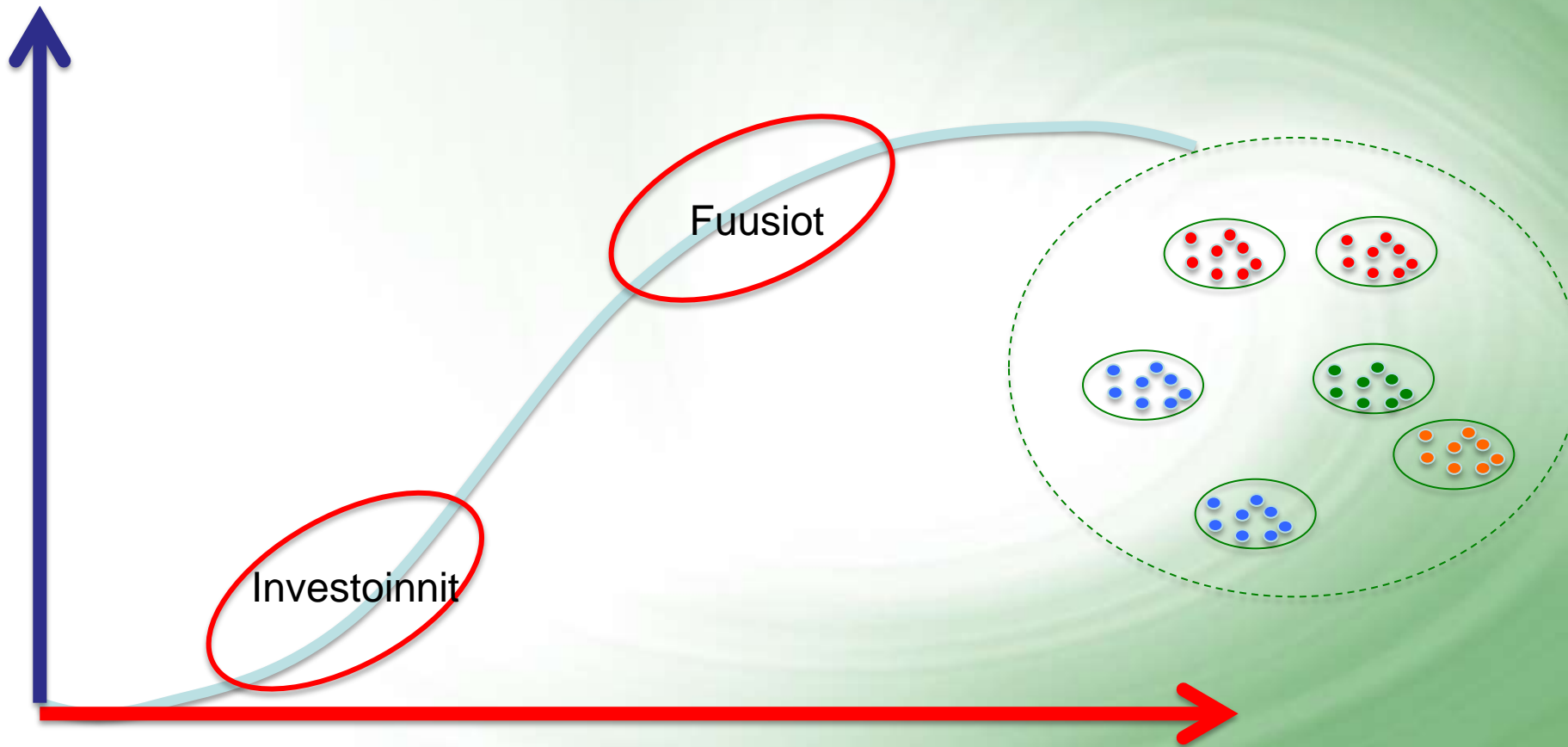

Osuuskunnan elinkaari

Osuuskunnan elinkaari

*Miksi viedä jäsenille
kuuluvaa rahaa
ulkomaille?*

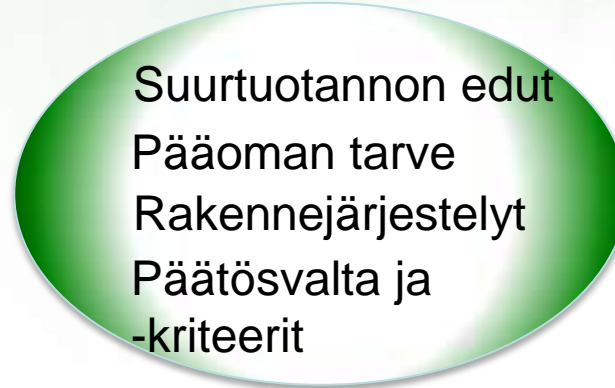
MARKKINAT

Kilpailu
Neuvotteluvoima
Kasvu

Kansainvälistyminen

PÄÄOMA

Osuuspääoma
Vieras pääoma
Jäsenpääoma
Ulkopuolinen po.

*Miten kohdella jäse-
nistöjä eri maissa?*

Jäsenet ja ei-jäsenet?

JÄSENSUHTEET

Jäsen vs. tuottaja
Jälkitili vs. pääoman korko
Asiakkuus vs. omistajuus
Elinkaari, tuottajayhdistykset
Tasa-arvoinen/Oikeudenmukainen kohtelu
Vastaanottovelvoite vs. tarjonnan rajaaminen
Jäsenpalvelut

MARKKINAT

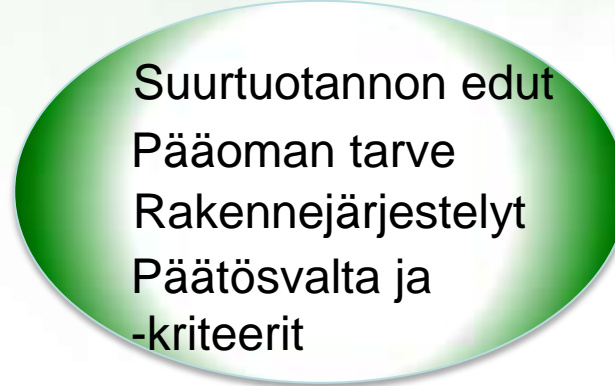
Kilpailu
Neuvotteluvoima
Kasvu
Kansainvälistyminen

Jos osuuskunnan ominaisuuksista joudutaan luopumaan, mitkä ovat jäsenten kannalta tärkeimmät säilyttämisen arvoiset ominaisuudet?

Miten vieraan pääoman kasvu vaikuttaa ok:n päätöksentekoon?

PÄÄOMA

Osuuspääoma
Vieras pääoma
Jäsenpääoma
Ulkopuolinen po.

OSUUSKUNNAN SUHTEELLISET EDUT

Jäsenarvo
Epävarmuus
Investoinnit
Frekvenssi
Luottamus
Sopeutumiskyky

Mikä ero, maksetaanko ylijäämän palautus jälkitilinä vai pääoman korkona?

JÄSENSUHTEET

Jäsen vs. tuottaja
Jälkitili vs. pääoman korko
Asiakkuus vs. omistajuus
Elinkaari, tuottajayhdistykset
Tasa-arvoinen/Oikeudenmukainen kohtelu
Vastaanottovelvoite vs. tarjonnan rajaaminen
Jäsenpalvelut

Johtopäätökset

- Yritysten kasvu on tuottajaosuuskunnille suuri haaste
- Mistä rahoitus?
- Miten perustella jäsenille?
- Asiakkuuden ja sijoittajaintressin yhteensovitus
- Kansainvälistyminen kaipaa osuuskunnilta nykyistä tarkempia pelisääntöjä
- Jäsenistön sitouttaminen on tuottajaosuuskunnille lähes elinehto
- Uuden ajan tuottajaosuuskunnista on vielä liian vähän tutkimustietoa